

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: *FRPS/398/2011/Pan.*

A Független Rendészeti Panasztestület

385/2011. (XII. 20.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. július 14-én előterjesztett **panaszát** a 2011. december 20-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) XI. kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2011. július 14-én fax útján küldte meg panaszát a Testületnek, amelyben előadja, hogy 2011. július 7-én 0 óra 30 perc és 0 óra 50 perc között B. városban, az E. úton közlekedett gépjárművével. A panaszos éppen egy zöld jelzést mutató közlekedési jelzőlámpa felé közelített, amikor meglátta a közvetlenül a lámpa mellett álló szolgálati gépjárművet, valamint két rendőrt. Amikor a panaszos a közlekedési lámpához ért, az sárgára váltott. A panaszos hirtelen fékezéssel már nem tudott volna megállni, mert úgy ítélte meg, hogy azzal veszélyeztette volna saját és a mögötte haladó – öt féktávolságon belül követő – gépjármű vezetőjének testi épségét.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Ezt követően a rendőrök a panaszos után indultak, „jelzéssel megállították”, és intézkedés alá vonták. Az intézkedő rendőrök a panaszos fenti védekezését nem fogadták el, B. r. főtürsőrmester őt arrogánsnak nevezte, majd közölte, hogy „elege van” abból cégből, ahol a panaszos dolgozik, pont az ilyen arrogáns emberek miatt, mint amilyen a panaszos is.

Az intézkedő r. főtürsőrmester felszólította a panaszost, hogy az átadott nyomtatványon ismerje el a szabálysértést és azt aláírásával is lássa el. A panaszos azonban ezt nem volt hajlandó megtenni, mivel álláspontja szerint éppen egy balesetet előzött meg, veszélyhelyzetben haladt át a lámpa sárga jelzésén. Az intézkedő rendőr azonban erre azt a választ adta, hogy ha nem ismeri el a szabálysértést, beleírja a jelentésébe, hogy a panaszos fenyegette és megpróbálta megvesztegetni. A vele szolgálatban lévő rendőr azonban arra kérte a r. főtürsőrmestert, hogy inkább hagyják el a helyszínt. Erre az intézkedő r. főtürsőrmester azt mondta: „Jól van, menjen innen, ne is lássam.”

Az intézkedést követően a panaszos bement a BRFK XI. kerület Rendőrkapitányságra azzal a céllal, hogy panaszt tegyen a r. főtürsőrmester „kioktató, felháborítóan sértő stílusú és hangvételi” intézkedése ellen. A rendőrkapitányság bejáratánál a biztonsági őr először le akarta beszélni ezen szándékáról, az ügyeletes tiszt azonban meghallgatta, és azt javasolta, hogy a panaszos a Testülethez forduljon az ügyel.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A BRFK XI. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője tájékoztató levelében beszámol arról, hogy a panaszossal szemben 2011. július 11-én 0 óra 17 perckor B. r. főtürsőrmester és K. R. r. türsőrmester intézkedést kezdeményezett, mivel a panaszos gépkocsijával a B. város, A. utca és a T. út kereszteződésén a forgalomirányító fényjelző készülék tilos jelzésén áthajtott. Az intézkedő rendőrök a panaszossal szemben szabálysértési feljelentést tettek, amely alapján a rendőrkapitányság 100. 000 forint közigazgatási bírságot szabott ki.

2) Az intézkedés napján kelt szabálysértési feljelentésben az intézkedő rendőrök az alábbiak szerint írják le a történeteket. Szolgálatuk teljesítése során a panaszolt időpontban álló forgalmi ellenőrzést hajtottak végre a B. város, A. utcában, amikor észlelték, hogy a panaszos a T. út irányából gépkocsival haladva a közlekedési jelzőlámpa tilos jelzése ellenére, megállás nélkül áthajtott a kereszteződésen. A kereszteződéstől távolodva a jármű sebessége kezdetben csökkenni kezdett, majd a panaszos hirtelen gyorsítással hajtott tovább az E. út irányába. Ezt látva a rendőrök a szolgálati gépjárművel a panaszos után indultak. Amikor észlelték, hogy a panaszos gépkocsijának sebessége egyre jobban növekszik, megkülönböztető fény és hangjelzés használatával követték tovább. A járművet az E. út és a P. út kereszteződésénél érték utol, ahol a hangjelzés változtatásával, valamint a fényszóró felvillantásával többször jelezték a panaszosnak, hogy álljon félre. A panaszos azonban csak a B. út kereszteződésénél állt meg. Ezen az útszakaszon 70 Km/h a megengedett legnagyobb sebesség, a panaszos azonban a szolgálati gépjármű sebességmérője szerint 129 Km/h-ás sebességgel haladt.

Amikor a jármű félre állt, intézkedés alá vonták a panaszost. Az intézkedő rendőr a jelentés szerint közölte a nevét, jelvényszámát, beosztási helyét és az intézkedés okát. Ezt követően elkérte a panaszos személyi okmányait, vezetői engedélyét és a gépkocsi forgalmi engedélyét. Miután a panaszos átadta azokat intézkedő rendőrnek, rendőri kérdésre úgy nyilatkozott, hogy

a szabálysértést elismeri. Állítása szerint azért ment át a tilos jelzésen, mert tartott attól, hogy a mögötte haladó gépkocsi hátulról nekimegy, ha hirtelen fékezik. Az intézkedő rendőr közölte vele, hogy a mögötte haladó gépjárművet ő is észlelte, de a panaszos állításával ellentétben az megfelelő követési távolságot tartott, a jelzőlámpa előtt biztonságosan meg tudott állni. A rendőr azon kérdésére, hogy miért nem állt félre közvetlenül a kereszteződés után az eset tisztázása érdekében, a panaszos azt felelte, hogy azt nem tartotta fontosnak. Ezt követően az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy szabálysértés elkövetése miatt fel fogja jelenteni.

Ezt követően a panaszos indulatosan kezdett beszélni, közölte a rendőrrel, hogy ha ő újra bemutatkozna, a panaszos elmondaná, milyen kapcsolatai vannak, és a rendőr azonnal elengedné. Az intézkedő rendőr azon kérdésére, hogy a panaszos rendelkezik-e mentelmi joggal, a panaszos nemmel felelt. Az intézkedő rendőr ezután alkalmazta a Drager elektromos alkohol szondát, aminek eredménye negatív lett.

Ekkor a panaszos újból arrogáns, indulatos hangnemben kezdett beszélni az intézkedő rendőrrel, közölte, hogy nyugodtan jelentse őt fel, mert rendőr ismerősei elintézik, hogy ne kelljen bírságot fizetnie. A panaszos a szabálysértési nyilatkozatot nem töltötte ki. Az adatok egyeztetését követően az intézkedő rendőr a panaszost és a gépkocsit az ügyeleten keresztül ellenőrizte, és megállapította, hogy a körözésben nem szerepelnek.

A panaszos ekkor újból elkérte az eljáró rendőr nevét és jelvéyszámát, amit a rendőr megadott, majd tájékoztatta a panaszost arról, hogy az intézkedéssel szemben panasszal élhet. Az intézkedő rendőr ezt követően visszaadta a panaszos okmányait, majd a helyszínről kollégájával együtt távozott. Hajnali 1 óra körüli időben a szolgálatirányító parancsnok tájékoztatta az eljáró rendőröket arról, hogy a panaszos bement a rendőrkapitányságra, ahol meghallgatta, majd számára a szükséges jogi és panasztételi jogáról való felvilágosítást megadta. Elmondta, hogy a panaszos a szabálysértést elismerte. Felszólította továbbá az eljáró rendőröket az ügyvel kapcsolatos írásbeli munkák elvégzésére.

3) Az intézkedő rendőrök kiegészítő jelentései a fentiekhez képest az alábbi többlet információt tartalmaznak. B. r. főtörzsőrmester a kiegészítő jelentésében előadja, hogy a panaszossal szemben határozottan, a jogszabályok betartásával, szakszerűen, és az emberi méltóság tiszteletben tartásával járt el. Az intézkedés során annak ellenére udvarias maradt a panaszossal, hogy ő arrogánsan, sértő módon viselkedett a r. főtörzsőrmesterrel.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette az intézkedő rendőrök hangnemét.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 54. §-ában foglalt emberi méltósághoz való jogát.

1) A panaszos sérelmezte az intézkedő rendőr kioktató és sértő hangnemét. Előadta, hogy B. r. főtörzsőrmester arrogánsnak nevezte, és azt állította, hogy amennyiben a panaszos nem ismeri el a szabálysértést, beleírja a jelentésbe, hogy a panaszos megfenyegette és megpróbálta megvesztegetni.

B. r. főörzsőrmester a kiegészítő jelentésében előadja, hogy a panaszossal szemben határozottan, a jogszabályok betartásával, szakszerűen, és az emberi méltóság tiszteletben tartásával járt el. Az intézkedés során annak ellenére udvarias maradt a panaszossal, hogy ő arrogánsan, sértő módon viselkedett a r. főörzsőrmesterrel.

A r. főörzsőrmester a szabálysértési feljelentésben a panaszos előadásával megegyezően írja le az események lefolyását, valamint a panaszosnak a kereszteződésen – a tilos jelzés ellenére – történő áthaladásáról adott magyarázatát. Részletesen beszámol a panaszossal folytatott párbeszédéről is, a sérelmezett rendőri kijelentéseket azonban nem említi. A szabálysértési feljelentés szerint az intézkedő rendőr a szolgálati fellépés módjával kapcsolatos törvényi követelményeknek eleget téve kezdte meg az intézkedést, nyilatkozta a panaszost a szabálysértés elismerése tekintetében, majd – miután a panaszos a szabálysértést nem ismerte el – közölte, hogy feljelentést fog tenni vele szemben. A r. főörzsőrmester előadása szerint a panaszos volt az, aki indulatosan beszélt. Közölte, hogy ha az intézkedő rendőr újra bemutatkozna, a panaszos elmondaná, milyen kapcsolatai vannak, és a rendőr azonnal elengedné. Közölte továbbá indulatos, arrogáns hangnemben, hogy nyugodtan jelentsék őt fel, mert rendőr ismerősei elintézik, hogy ne kelljen bírságot fizetnie. Az intézkedés végén a panaszos újból elkérte az eljáró rendőr nevét és jelvéyszámát, amit a rendőr megadott, majd tájékoztatta a panaszost arról, hogy az intézkedéssel szemben panasszal élhet.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakra. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárnak, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárnak közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely – bár legfőképp megsértése következményei tekintetében el kell választani a jogi normáktól, néha céljai és rendelkezései a jogi normákéival egybeesnek – megtettesíti az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgál, illetve morális alapot biztosít a Rendőrség számára. Az Országos Rendőrfőkapitány e nyilatkozat aláírásával vállalta, hogy mindent megtesz azért, hogy érvényt szerezzen a benne foglaltak érvényesüléséért. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrre vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá a korábbi állásfoglalásában [65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalása Indokolása II. részének 3. pont] megfogalmazottakat jelen esetben is irányadónak tartja,

eszerint: „A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Az országos rendőrfőkapitány ezen indokolással is egyetértett 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában, és a vizsgált panasznak helyt adott. Az országos rendőrfőkapitány mindkét határozatában a panaszosok „aktív”, esetleg „provokatív” közrehatását illetően azt is kimondta, hogy „az intézkedés alá vont személy provokatív, durva, sértő magatartása nem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A Testület ezért a jelen esetben attól függetlenül vizsgálta azt, hogy a rendőrök által tanúsított hangnem és viselkedés alkalmas volt-e a panaszos emberi méltóságának megsértésére, hogy a panaszos magatartására vonatkozó rendőri állításokat figyelembe vette volna.

Tekintettel azonban arra, hogy az intézkedő rendőr hangneme tekintetében a panaszosi állítás és a rendőri iratok egymásnak ellentmondanak, és ezen ellentmondásokat további bizonyítási eszköz hiányában a Testület feloldani nem tudta, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

Vizsgálata során a Testület arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedő rendőr hangneme tekintetében a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható, ezért az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a panasznak az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött.

Budapest, 2011. december 20.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag